

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 25. marts 2021

Sag 73/2020

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Stine Gry Johannessen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Hillerød den 25. marts 2019 (8-3592/2018) og af Østre Landsrets 21. afdeling den 5. marts 2020 (S-2215-19).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jon Stokholm, Jens Peter Christensen, Oliver Talevski, Anne Louise Bormann og Ole Hasselgaard.

Påstande

Dommen er anket af tiltalte, T, med påstand om frifindelse, subsidiært strafbortfald eller formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Anbringender

T har anført navnlig, at gerningsindholdet i straffelovens § 157 ikke er realiseret. Bestemmelsen er alene tiltænkt at omfatte grovere tilfælde af uforsætlig tilsidesættelse af en tjenestepligt. Der skal foretages en konkret vurdering af den udviste uagtsomhed, og der skal være rum for simpel uagtsomhed, der ikke er omfattet af straffelovens § 157.

Han deltog som polititjenestemand i et kursus, hvor deltagerne benyttede egne pistoler og både om morgenen og igen efter frokost i fællesskab sikrede, at der var sat en rød sikkerhedspind i pistolerne, således at de ikke var funktionsdygtige. Der var ingen sikkerhedsprocedure, hvis deltagerne ankom til kurset på andre tidspunkter. Da han ankom til øvelsesstedet den pågældende dag, var der derfor ikke nogen procedure, hvorved uddannelseslederen kunne sikre, at der blev sat en rød pind i.

Han har ikke bevidst sløset eller forholdt sig skødesløst til reglerne. Der er tale om ubevidst uagtsomhed, og hans ubevidste forglemmelse udgør ikke grov skødesløshed. Det er i overensstemmelse med almindelig praksis, at polititjenestemænd laver aftrækningsøvelser i pauserne, og han overholdt ved øvelsen de fire punkter i sikkerhedsinstruksen for anvendelse af politiets tjenestevåben. Skuddet blev afgivet i en ufarlig retning, og der var ikke fare for de øvrige deltagere. Sagen burde alene have været behandlet i det disciplinære system.

Hvis han findes skyldig, vil det medføre, at afgivelse af vådeskud i øvelsessammenhænge altid vil være strafbart og dermed de facto indebære et objektivt ansvar. Hverken ordlyden af straffelovens § 157, bestemmelsens forarbejder, praksis eller den juridiske litteratur giver grundlag for dette.

I tilfælde af domfældelse bør straffen som følge af lang sagsbehandlingstid bortfalde med henvisning til Menneskerettighedskonventionens artikel 6 og straffelovens § 82, nr. 13 og 14, idet der har været tale om en ukompliceret straffesag, hvor faktum blev fastlagt med det samme, og hvor efterforskningen alene har bestået i at afhøre tiltalte og to vidner. Hvis straffen ikke bortfalder, skal den nedsættes, idet der ikke er skærpende omstændigheder, der berettiger til en højere bøde end standardbødetaksten, der efter praksis er 2.500 kr.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at der skal udvises skærpet agtpågivenhed ved håndteringen af skydevåben. Det må altid anses for potentielt farligt, når der afgives skarpe skud med et skydevåben, og al omgang med skydevåben kalder derfor på den højeste grad af agtpågivenhed. Kravene til agtpågivenheden skærpes yderligere, når et skydevåben anvendes i umiddelbar nærhed af andre og i et lokale, der ikke er særligt indrettet til skarp skydning.

T handlede objektivt set uforsvarligt, da han afgav skud. Det skyldes, at der ved skudafgivelsen blev skabt en potentiel fare, idet de tilstedeværende kolleger i lokalet ikke var forberedt på Ts skudafgivelse, idet skuddet blev afgivet i et forholdsvis lille lokale, der ikke var særligt indrettet til skarp skydning, og idet patroner kan rikochettere.

T burde forud for skudafgivelsen have foretaget en nærmere undersøgelse af pistolen for at sikre sig, at pistolen var isat en rød sikkerhedspind eller på anden måde var sikret. T har ved sin undladelse af dette handlet groft uagtsomt. Han anvendte sit eget tjenestevåben og vidste, at våbnet var skarpladt med en patron i kammeret.

Straffen er passende fastsat. Der er ikke grundlag for at anvende straffelovens § 83 om strafbortfald eller § 82, nr. 13 og 14, om formildende omstændigheder.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om T som polititjenestemand har udvist grov forsømmelse eller skødesløshed som beskrevet i straffelovens § 157 ved utilsigtet at have afgivet et skud under en øvelse.

Det må efter landsrettens bevisresultat lægges til grund, at T den pågældende dag havde været i tjeneste og derfor havde sin skarpladte pistol med en patron i kammeret på sig, da han ankom til øvelsesstedet, og at han i forbindelse med ankomsten på grund af en forglemmelse ikke sørgede for at sætte en rød sikkerhedspind i pistolen. Desuden må det lægges til grund, at han herefter i et øvelseslokale, hvor der befandt sig fem kolleger, foretog en øvelse, hvorved han trak pistolen op af hylsteret, rettede den mod en murstensvæg og herefter bevidst trykkede på aftrækkeren med utilsigtet skudafgivelse til følge.

Højesteret finder, at der ved vurderingen af, om forholdet er omfattet af straffelovens § 157, må lægges vægt på, at T var klar over, at tjenestepistolen ved øvelse uden skarpskydning skulle monteres med en rød sikkerhedspind, der sikrer, at der ikke kan afgives skud. Der må endvidere lægges vægt på, at han under aftrækningsøvelsen bevidst trykkede på aftrækkeren uden forinden at have sikret sig, at der var sat en rød sikkerhedspind i tjenestepistolen, og at aftrækningsøvelsen blev udført i et lokale, der ikke var særligt indrettet til skydning, i en situation, hvor der var andre til stede i lokalet.

Højesteret tiltræder herefter, at T er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 157.

Sagsbehandlingen hos Den Uafhængige Politiklagemyndighed har varet lidt over 1 år, og sagsbehandlingen hos anklagemyndigheden har varet nogle måneder. Den samlede sagsbehandlingstid ved de tre domstolsinstanser har været ca. 2 år og 6 måneder. Højesteret finder herefter, at der ikke er grundlag for at nedsætte bøderne eller lade dem bortfalde med henvisning til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 eller straffelovens § 82, nr. 13 og 14, og § 83.

Da der heller ikke i øvrigt findes grundlag for at nedsætte den udmålte straf, stadfæster Højesteret landsrettens dom.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.